

W bieżącym numerze podjęto próbę interdyscyplinarnego spojrzenia na **kryzysy**. Wobec wszechobecności tego zjawiska, przypisywania mu wielorakich znamion i różnorodnych przyczyn oraz niedających się przewidzieć skutków, jest to materia niezwykle trudna do analizy i wymykająca się klasyfikacjom.

Kryzys rozumiany wieloznacznie, w zależności od tego, czy dotyczy indywidualnego człowieka, czy zbiorowości, polityki, kultury, nauki, religii, ekologii lub gospodarki, towarzyszył ludziom od zawsze. Zmieniał tylko dziedziny życia, których dotykał i stopniowo rozszerzał zakres swego oddziaływania. Współczesne kryzysy występują nie tylko w nowych obszarach działalności człowieka, ale pojawiają się często w nieznanym dotąd postaciach i kombinacjach, wywołując lawinowe reakcje, odczuwalne praktycznie we wszystkich miejscach na świecie.

Autorzy tekstów zamieszczonych w tym numerze, mając świadomość niemożności zaprezentowania wszystkich problemów, skoncentrowali się na wskazaniu i opisanu wybranych zjawisk kryzysowych: ich przyczyn, przebiegu i skutków, niekiedy zawiłych powiązań.

Na tle ogólnej refleksji teoretycznej dotyczącej pojmowania kryzysów i trudności ich odróżniania od zagrożeń i katastrof, przywołano zagadnienia z dziejów cywilizacji europejskiej świadczące o niemal ciągłym istnieniu, a przynajmniej powtarzaniu się różnorodnych kryzysów. Równocześnie podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: jaka jest natura oraz przyczyny obecnego kryzysu naszej cywilizacji i jakie mogą być potencjalne jego skutki. Czy wpływają na zmiany osobowościowe, na aktualne wizje uniwersytetu i systemu kształcenia?

Kolejne teksty dotyczą aktualnego załamania gospodarczego w świecie, bezpośrednich impulsów i skutków dla różnych krajów, ze szczególnym uwzględnieniem Europy. W tym bloku znalazło się też porównanie Wielkiego Kryzysu z 1929 r. i kryzysu finansowego z 2007 r. oraz ocena działań podejmowanych w latach 2009-2013 przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, jak i Unię na rzecz ograniczenia skutków kryzysu bankowego, a także prezentacja wybranych poglądów pojawiających się w publicznym dyskursie ekonomicznym na temat zmian wywołanych kryzysem.

Na inny charakter współczesnych kryzysów wskazują teksty dotyczące np. zagrożeń dla bezpieczeństwa teleinformatycznego, problemów z pomocą humanitarną dla obszarów dotkniętych kryzysami zbrojnymi czy pogarszaniem relacji amerykańsko-izraelskich. Całość zamyka refleksja prezentująca liczne formy przedstawienia na stronach serwisu Facebook problemów społeczno-kulturalnych wynikających z kryzysu finansowego.

Numer 4, 2013 „Przeglądu Zachodniego” jest 90., a zarazem ostatnim przygotowanym przez Kolegium Redakcyjne działające od 23 lat w tym samym składzie. Za dobrą współpracę, wytrwałość i zaangażowanie w przygotowywaniu poszczególnych numerów serdecznie dziękuję Panom profesorom: Piotrowi Kalce, Bogdanowi Koszelowi i Stanisławowi Lisieckiemu. W szczególny sposób pragnę podziękować Pani mgr Romualdzie Zwierzyckiej, która funkcję sekretarza redakcji pełniła z niezwykłym profesjonalizmem, ale także oddaniem i gorliwością, zawsze gotowa służyć radą i pomocą. Razem przeżywałyśmy sukcesy i radości, ale także kłopoty i niepowodzenia „naszego” Przeglądu. Chciałabym również podziękować wszystkim członkom Rady Redakcyjnej, gremiów doradczych i opiniotwórczych oraz recenzentom za życzliwe zainteresowanie i wszelką pomoc, a ponadto wszystkim autorom, którzy zapełniali łamy naszego czasopisma, zapewniając wysoki poziom naukowy. Dziękuję także osobom dbającym o dobry i komunikatywny przekaz językowy, ciekawą szatę graficzną, profesjonalny skład i łamanie oraz rozpowszechnianie „Przeglądu Zachodniego” w kraju i za granicą.

Hanka Dmochowska